

ความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

The further education requirement in the Doctor of Philosophy
Program in Educational Administration, Nakhonratchasima College

ศรุดา ชัยสุวรรณ¹ กฤษณา วัฒนศักดิ์² ทินกฤต ชัยสุวรรณ³
นัยนา ข้าของ⁴ นิพนธ์ แสงเนตร⁵

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา และเพื่อศึกษาความจำเป็นและความสำคัญของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา ผู้ให้ข้อมูลเป็นกลุ่มที่คาดหวังว่ามีความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ทั้งกลุ่มนิสิตนักศึกษา และบุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 201 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจความต้องการ โดยการหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คนโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.6-1.00 และ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.92 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีการวางแผนอนาคตเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ร้อยละ 79.10 และสนใจศึกษาต่อในหลักสูตรที่เรียนเสาร์ – อาทิตย์ รองลงมาคือหลักสูตรที่เรียนช่วงค่ำ/นอกเวลาราชการ และมีความสนใจสมัครเข้าเรียนภายใน 1 ปีไม่เกิน 2 ปี ข้างหน้า รองลงมาคือ สมัครเรียนทันทีที่เปิดสอนในปีการศึกษา 2560 หากมีการเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของวิทยาลัยนครราชสีมา ส่วนปัจจัยที่จะเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอกของวิทยาลัยนครราชสีมา คือ ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร รองลงมาคือความรู้พื้นฐานด้านสถิติและการวิจัย ส่วนความต้องการได้รับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนเป็นพิเศษเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกเรียนในหลักสูตรปรัชญาดุษฎี

¹ คณบดีคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

² อาจารย์ประจำ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยนครราชสีมา

³ อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน (ศูนย์กลางมหาวิทยาลัย)

⁴ นักวิชาการศึกษา กลุ่มงานทะเบียน สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

⁵ ผู้อำนวยการโรงเรียน ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนธีรภานุบ้านโง้ง จังหวัดลำพูน

บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของวิทยาลัยนครราชสีมา คือ ทฤษฎีการศึกษา และผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของวิทยาลัยนครราชสีมา

2. ความจำเป็นและความสำคัญของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเห็นความสำคัญเรื่องการศึกษาต่อระดับสูง รองลงมาคือความเป็นไปได้ในการเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของวิทยาลัยนครราชสีมา

คำสำคัญ : ความต้องการศึกษาต่อ ความจำเป็นและความสำคัญ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

Abstract

The purpose of this research was to study the further education requirement in the Doctor of Philosophy Program in Educational Administration, Nakhonratchasima College, and to the necessity and importance of curriculum. Providers are expected groups to the further education requirement in the Doctor of Philosophy Program in Educational Administration, providers were 201 including students, graduates, both public and private. The research instruments used survey questions, the first part of the survey questions includes general information of the participants. The second part includes the survey questions a checking to the further education requirement in the Doctor of Philosophy Program in Educational Administration and the last part of the necessity and importance of curriculum with rating scales and open-ended question. The survey questionnaire was checked by five experts, the' item-objective congruency index: IOC was 0.6-1.0, and it showed that the estimated reliability coefficient was at 0.92 The analytical statistics used to analyze the quantitative data were frequency, mean and standard deviation.

The results of the study showed that:

1. Most providers have a future plan for doctoral studies. And needed to study on Saturday and Sunday, evening or Out of time. If the doctoral program is open, Interested applicants are required to apply within 1 year, not exceeding 2 years, secondary enrollment is available as early as 2017. The factors that will hinder the

study of the doctoral program are the cost of the course, and basic knowledge in statistics and research, respectively. The need for special assistance or support for decision making is scholarship, Providers need to be informed about information of Doctor of Philosophy Program in Educational Administration, Nakhonratchasima College.

2. The overall of necessity and importance of curriculum is at the highest level, the highest mean of the importance of higher education, followed by the further education requirement in the Doctor of Philosophy Program in Educational Administration, Nakhonratchasima College, and the providers need to know the information about the Doctor of Philosophy Program.

Keywords : The further education requirement, the necessity and importance, Doctor of Philosophy Program, Educational Administration.

บทนำ

แนวทางรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของโลกว่า “โลกในศตวรรษที่ 21 เราเรียกว่าเป็น VUCA World (วูกาเวิร์ลด์) ในการบริหารจัดการขององค์กร ซึ่ง VUCA นี้มาจากคำว่า Volatility (ความผันผวน) Uncertainty (ความไม่แน่นอน) Complexity (ความซับซ้อน) และ Ambiguity (ความคลุมเครือ) ความเปลี่ยนแปลงนั้นยังมีความไม่แน่นอนสูงมาก โลกซับซ้อนมาก กระบวนการเรียนรู้ยุคใหม่จึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้นำซึ่งจะต้องเริ่มจากการรู้จักตัวเองให้ดีโดยการพัฒนาตน สู่การพัฒนาคน และพัฒนางานด้วยการแสวงหาความรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย (ศรุตา ชัยสุวรรณ, 2559) การเปลี่ยนแปลงในด้านการเตรียมทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและยุคปัจจุบันคือการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่ง partnership for 21st century skills (2006) ได้สรุปผลว่ามีทักษะหลัก 3 ประการที่จำเป็นต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับคนรุ่นใหม่ ได้แก่ ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี (คุณอนันท์ นิรมล, ชัชวาล ชุมรักษา และ ชรรค์ชัย แซ่แต้, 2560)

นโยบายด้านการบริหารอุดมศึกษาให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการเรียนรู้ซึ่งถือเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาโดยให้มีความเชื่อมโยงและความต่อเนื่องของหลักสูตรสาขาวิชาต่างๆ สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งมีทั้งหมด 9 หมวด 1 บทเฉพาะกาล หมวดที่ ระบุเรื่องหลักสูตรการศึกษา คือหมวดที่ 4 ในมาตรา 28 ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา หลักสูตร ของการศึกษา และสาระสำคัญของหลักสูตร ทั้งที่เป็นวิชาการและวิชาชีพต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุล ทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ

ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะหลักสูตรอุดมศึกษาที่มุ่งหมายพัฒนาองค์ความรู้ในการพัฒนาสังคม จนทำให้ผู้สำเร็จ ระดับอุดมศึกษาได้มีโอกาสนำความรู้ความสามารถในวิชาชีพชั้นสูงในการพัฒนาประเทศ

แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ได้มีการกำหนด ยุทธศาสตร์และวางเป้าหมายที่สามารถตอบสนองการพัฒนาที่สำคัญในด้านต่างๆ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและ ประเมินผล ที่มุ่งหวังให้คนไทยมี คุณธรรมจริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศ ในอนาคต ซึ่งตอบสนอง การพัฒนาในด้านคุณภาพและด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง และยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ที่มุ่งหวัง ให้มีการผลิตครูได้ สอดคล้องกับความต้องการในการจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท และมีสมรรถนะ ตามมาตรฐาน วิชาชีพ สามารถใช้ศักยภาพในการสอนได้อย่างเต็มที่ ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านคุณภาพ จากที่ กล่าวมาการพัฒนาหลักสูตรจึงต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เสริมสร้างเศรษฐกิจ ให้มีคุณภาพ เสถียรภาพ และความเป็นธรรม ใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องช่วยในการพัฒนาคนให้มีความสุข มุ่งพัฒนาสู่สังคมให้อยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ภายใต้แนวปฏิบัติของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้ประเทศ สร้างความแข็งแกร่งให้ระบบเศรษฐกิจไทยให้มั่นคง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 ระบุไว้ว่า การศึกษาทั้งปวง ต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

เป้าหมายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ จึงต้องตระหนักถึงคุณภาพในการ จัดการศึกษาอีกทั้งการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ต้องเป็นไปตามกรอบคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) (2552) ได้กำหนด มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education; TQF: HED) มุ่งเป้าหมายการจัดการศึกษาที่มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Out Comes) กลไกสำคัญในการพัฒนาคนก็คือกระบวนการทางการศึกษาที่จะขับเคลื่อน คนให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการ จัดการศึกษาของชาติ จึงต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและทักษะอย่างสูงในการประกอบวิชาชีพ รวมทั้งมีคุณธรรมจริยธรรมและประพฤติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ พัฒนาตนเองให้มีคุณภาพและ มาตรฐาน ความสามารถในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาจึงมีบทบาทในการบริหารจัดการ การศึกษา และพัฒนาสร้างสรรค์องค์ความรู้สู่สู่นวัตกรรมการบริหาร ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ ทันสมัย ซึ่งจะสามารถดำรงตนให้อยู่ในสังคมของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา รวมทั้งสังคม ภายนอกอย่างมีความสุข โดยเฉพาะการผลิตคณาจารย์บัณฑิตทางการศึกษาจึงจำเป็นต้อง ผลิตให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาการเหล่านั้น โดยเพิ่มเติมในด้านทักษะ

การพัฒนาคน พัฒนาคณะ พัฒนางานที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม รวมทั้งเพิ่มพลังปัญญาและ ศาสตร์ของพระราชา ที่ประกอบด้วยความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานของการปฏิบัติตนในสังคมโลก

การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในยุคปัจจุบันได้พัฒนาก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว มีหลักสูตรใน ระดับบัณฑิตศึกษาเกิดขึ้นมากมายและมีการเปิดสาขาวิชาที่หลากหลาย ตลอดทั้งพัฒนาศักยภาพ ทางด้านวิชาการอย่างต่อเนื่องตลอดมา หลักสูตรในระดับนี้จึงให้ความสำคัญกับการหล่อหลอมให้ ผู้เรียนให้สามารถนำความรู้ของสังคมศาสตร์สาขาต่างๆ มาบูรณาการเพื่อสร้างความรู้ที่สามารถ เชื่อมโยงการศึกษากับการพัฒนาประเทศ แนวคิดนี้สอดคล้องกับทิศทางของการพัฒนาประเทศใน ขณะนั้น ที่มุ่งใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศ โดยเหตุที่เป้าหมายของหลักสูตรมุ่งเน้น การสร้างนักการศึกษาที่เป็นนักพัฒนา หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีที่จะต้อง มีการปรับปรุงเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญที่ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบถึง คุณค่า และแนวทางในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ ทันสมัยอยู่เสมอ และสอดคล้องกับ แนวนโยบายในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ดังนั้นจึงเห็นสมควรสำรวจความต้องการศึกษาต่อหลักสูตร บริญญาเอก เพื่อเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวางแผนการสร้างหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับ บริบทที่เปลี่ยนแปลงของประเทศแล้ว ยังต้องสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น วิทยาลัยนครราชสีมาจึงเห็นสมควรที่จะทำวิจัยเพื่อศึกษาความต้องการการศึกษต่อหลักสูตรปริญญา เอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมาขึ้น ซึ่งจะเป็ข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน สร้างและพัฒนาหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความจำเป็นและความสำคัญของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งตอบคำถามเชิงสรุปอ้างอิง โดยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสำรวจกลุ่มที่คาดหวังว่ามีความต้องการ ศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ทั้งกลุ่ม นิสิตนักศึกษา และบุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นผู้ให้ข้อมูล จำนวน 250 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสำรวจความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาเอกหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา ประกอบไปด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบคำตอบเดียว

ตอนที่ 2 ความต้องการศึกษาต่อต่อระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบคำตอบเดียว

ตอนที่ 3 ความจำเป็นและความสำคัญของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา มีลักษณะเป็นแบบ มาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นแบบเขียนตอบ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

โดยมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจความต้องการศึกษาต่อ แล้วทำการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ

2. สร้างรายการข้อคำถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบ เลือกตอบแบบคำตอบเดียว และมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามประเด็นที่กำหนดในแบบสำรวจ

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.6-1.00

3.3 นำแบบสำรวจมาปรับปรุงใช้เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์แล้วหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach' s alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจความต้องการ จากการส่งแบบสำรวจความต้องการด้วยตนเอง, จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail), กล่องข้อความของเฟซบุ๊ก (Facebook) และไลน์ (Line) โดยคณะผู้วิจัยแจกแบบสอบถามแก่ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่คาดหวัง จำนวน 250 ฉบับ และได้รับกลับคืนมา 201 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.40

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่

- 1) ร้อยละ
- 2) ค่าเฉลี่ย
- 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ความต้องการการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ความต้องการการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา ดังแสดงในตารางที่ 1-3

ตารางที่ 1 แสดงการวางแผนอนาคตเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก

การวางแผนอนาคตเกี่ยวกับการศึกษาต่อ ในระดับปริญญาเอก	จำนวน (n)	ร้อยละ
มีการวางแผนศึกษาต่อ	159	79.10
ไม่ได้มีการวางแผนศึกษาต่อ	42	20.90
รวม	201	100.00

จากตารางที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 201 คน แบ่งออกเป็น มีการวางแผนอนาคตเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก จำนวน 159 คน (ร้อยละ 79.10) เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการศึกษาต่อจำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 159 คน (ร้อยละ 79.10) ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 63 คน (ร้อยละ 31.34) ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านอื่นๆ ที่ไม่ใช่ด้านการศึกษา จำนวน 99 คน (ร้อยละ 49.23) และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 114 คน (ร้อยละ 56.71) และเป็นปริญญาโท แผน ก. จำนวน 174 (ร้อยละ 86.57) ส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานของรัฐ จำนวน 96 คน (ร้อยละ 47.76) และมีประสบการณ์ทำงานหลังจบปริญญาตรีด้านการศึกษา 186 คน (ร้อยละ 92.54)

นอกจากนี้ ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามมีผลการวิเคราะห์ที่น่าสนใจดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงการได้รับการสนับสนุนและแหล่งทุนในการศึกษาต่อ

การได้รับการสนับสนุนและแหล่งทุนในการศึกษาต่อ	จำนวน (n)	ร้อยละ
การได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาต่อระดับสูงจากหน่วยงาน		
ได้รับการสนับสนุน	171	85.07
ไม่ได้รับการสนับสนุน	30	14.93
รวม	201	100
แหล่งทุนในการศึกษาต่อ		
ทุนของหน่วยงานที่สังกัด	9	4.48
ทุนส่วนตัว	162	80.59
แหล่งทุนจากภายนอก	6	2.99
ทุนของมหาวิทยาลัย	24	11.94
รวม	201	100

จากตารางที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาต่อระดับสูงจากหน่วยงาน จำนวน 171 คน (ร้อยละ 85.07) และแหล่งทุนในการศึกษาต่อส่วนใหญ่ใช้ทุนส่วนตัว จำนวน 162 คน (ร้อยละ 80.59) รองลงมาคือ ทุนของมหาวิทยาลัย จำนวน 24 คน (ร้อยละ 11.94)

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลประกอบการพิจารณาการศึกษาต่อหลักสูตรระดับปริญญาเอก วิทยาลัย นครราชสีมา

ข้อมูลประกอบการพิจารณาการศึกษาต่อ	จำนวน (n)	ร้อยละ
วันเวลาในการดำเนินการเรียนการสอนของหลักสูตรที่สนใจ		
ศึกษาต่อ		
หลักสูตรที่เรียนเต็มเวลาวันจันทร์-ศุกร์	12	5.97
หลักสูตรที่เรียนวันเสาร์-อาทิตย์	147	73.13
หลักสูตรที่เรียนช่วงค่ำ/นอกเวลาราชการ	36	17.91
สามารถศึกษาต่อได้ทั้ง 3 หลักสูตร	6	2.99
รวม	201	100

ข้อมูลประกอบการพิจารณาการศึกษาต่อ	จำนวน (n)	ร้อยละ
หากมีการเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับ		
ปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา		
การบริหารการศึกษา ของวิทยาลัยนครราชสีมา		
ท่านมีความสนใจสมัครเข้าเรียนเมื่อใด		
สมัครเรียนทันทีที่เปิดสอนในปีการศึกษา 2560	56	27.86
ภายใน 1 ปีไม่เกิน 2 ปี ข้างหน้า	67	33.33
ภายใน 3 ปีไม่เกิน 5 ปี ข้างหน้า	42	20.90
เกิน 5 ปีขึ้นไป	12	5.97
ยังไม่อาจะระบุ	24	11.94
รวม	201	100
ปัจจัยที่จะเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก		
ของวิทยาลัยนครราชสีมา		
ไม่มี	9	4.48
ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร	138	68.66
ความสามารถในการศึกษา/ค้นคว้าจากตำราภาษาอังกฤษ	12	5.97
ความรู้พื้นฐานด้านการศึกษา	18	8.96
ความรู้พื้นฐานด้านสถิติและการวิจัย	24	11.94
รวม	201	100
ความต้องการได้รับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนเป็นพิเศษ		
เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกเรียนในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษาของวิทยาลัย		
นครราชสีมา		
ทุนการศึกษา	71	35.32
การผ่อนชำระค่าใช้จ่าย / ค่าลงทะเบียน	52	25.87
ทุนวิจัย สำหรับการทำวิทยานิพนธ์	24	11.94
การอบรมภาษาอังกฤษเพิ่มเติม	24	11.94
การอบรมเกี่ยวกับสถิติ / การวิจัยเพิ่มเติม	30	14.93
รวม	201	100

ข้อมูลประกอบการพิจารณาการศึกษาต่อ	จำนวน (n)	ร้อยละ
ความต้องการรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักสูตร		
ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา		
ของวิทยาลัยนครราชสีมา		
ไม่ต้องการ	54	26.87
ต้องการ	147	73.13
รวม	201	100

จากตารางที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลสนใจศึกษาต่อในหลักสูตรที่เรียนเสาร์ – อาทิตย์ จำนวน 147 คน (ร้อยละ 73.13) รองลงมาคือหลักสูตรที่เรียนช่วงค่ำ/นอกเวลาราชการ จำนวน 36 คน (ร้อยละ 17.91) หากมีการเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของวิทยาลัยนครราชสีมา ท่านมีความสนใจสมัครเข้าเรียนภายใน 1 ปีไม่เกิน 2 ปี ข้างหน้า จำนวน 67 คน (ร้อยละ 33.33) รองลงมาคือ สมัครเรียนทันทีที่เปิดสอนในปีการศึกษา 2560 จำนวน 56 คน (ร้อยละ 27.86) ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าปัจจัยที่จะเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอกของวิทยาลัยนครราชสีมา คือ ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร จำนวน 138 คน (ร้อยละ 68.66) รองลงมาคือความรู้พื้นฐานด้านสถิติและการวิจัย จำนวน 24 คน (ร้อยละ 11.94) ส่วนความต้องการได้รับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนเป็นพิเศษ เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกเรียนในหลักสูตรปรัชญาดุสิตบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของวิทยาลัยนครราชสีมา คือ ทุนการศึกษา จำนวน 71 คน (ร้อยละ 35.32) รองลงมาคือ การผ่อนชำระค่าใช้จ่าย / ค่าลงทะเบียน จำนวน 52 คน (ร้อยละ 25.87) และผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของวิทยาลัยนครราชสีมา จำนวน 147 คน (ร้อยละ 73.13) และไม่ต้องการรับทราบข้อมูลข่าวสาร จำนวน 54 คน (ร้อยละ 26.87)

2. ผลการวิเคราะห์ความจำเป็นและความสำคัญของหลักสูตรปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ความจำเป็นและความสำคัญของหลักสูตรปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ระดับความจำเป็นและความสำคัญของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

ข้อที่	ความจำเป็นและความสำคัญของหลักสูตร	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1.	การเห็นความสำคัญเรื่องการศึกษาต่อระดับสูง	4.75	0.17	มากที่สุด
2.	การเห็นความสำคัญของการน้อมนำศาสตร์พระราชา มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน	4.67	0.42	มากที่สุด
3.	ความสนใจหลักสูตรระดับปริญญาเอก ที่เป็น หลักสูตรเน้นหลักการพัฒนาดน พัฒนาคณ พัฒนา งาน ตลอดจนการน้อมนำศาสตร์พระราชา มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษา	4.62	0.43	มากที่สุด
4.	ความเป็นไปได้ในการเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของวิทยาลัย นครราชสีมา	4.68	0.08	มากที่สุด
รวม		4.68	0.13	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ความจำเป็นและความสำคัญของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเห็นความสำคัญเรื่องการศึกษาต่อระดับสูง ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมา คือความเป็นไปได้ในการเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของวิทยาลัยนครราชสีมา ($\bar{X} = 4.68$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความสนใจหลักสูตรระดับปริญญาเอก ที่เป็นหลักสูตรเน้นหลักการพัฒนาดน พัฒนาคณ พัฒนางาน ตลอดจน การน้อมนำศาสตร์พระราชา มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.62$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย คณะผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์มาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีการวางแผนอนาคตเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก และสนใจศึกษาต่อในหลักสูตรที่เรียนเสาร์ – อาทิตย์ รองลงมาคือ หลักสูตรที่เรียนช่วงค่ำ/นอกเวลา ราชการ และมีความสนใจสมัครเข้าเรียนภายใน 1 ปี ไม่เกิน 2 ปี ข้างหน้า รองลงมาคือ สมัครเรียนทันทีที่เปิดสอนในปีการศึกษา 2560

การวางแผนอนาคตเกี่ยวกับการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก และสนใจศึกษาต่อในหลักสูตรที่เรียนเสาร์ – อาทิตย์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของนักวิจัยหลายท่าน อาทิ สุมิตร สุวรรณ และจันทิมา จานงนารถ (2554) พบว่า ต้องการให้มีการจัดการศึกษานอกเวลาราชการในวันเสาร์-อาทิตย์ ผลการวิจัยของ ธนาชัยวัฒน์ เตชะสินธ์เจริญ (2553) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในช่วงเวลาภาคพิเศษ และผลการวิจัยของ บุญส่ง ไข่เกษ และเลขา สมยีน (2552) พบว่า ผู้ที่ต้องการศึกษาต่อต้องการให้เปิดสอนในวันเสาร์-อาทิตย์ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่สนใจศึกษาต่อระดับปริญญาเอก เป็นผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่มิ้งานทำประจำ ซึ่งไม่สะดวกในการเรียนในวันปกติ ดังนั้นการเรียนในวันหยุดจึงเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมกับกลุ่มดังกล่าว และหากมีการเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของวิทยาลัยนครราชสีมา

ส่วนปัจจัยที่จะเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอกของวิทยาลัยนครราชสีมา คือ ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร รองลงมาคือ ความรู้พื้นฐานด้านสถิติและการวิจัย

ส่วนความต้องการได้รับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนเป็นพิเศษ เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกเรียนในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของวิทยาลัยนครราชสีมา คือ ทุนการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ให้ข้อมูลบางส่วนมีเหตุผล ได้แก่ ใกล้จะเกษียณอายุแล้ว อายุมาก ไม่มีทุน ในการศึกษาต่อ ไม่มีเวลา ไม่ตรงสายงาน ค่าใช้จ่ายสูง และการเดินทางไม่สะดวก เป็นต้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุมิตร สุวรรณ และจันทิมา จานงนารถ (2554) ที่ศึกษาความต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในพื้นที่ภาคตะวันตก พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยสนับสนุน ทุนการวิจัยหรือทุนการศึกษาบางส่วน และผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของวิทยาลัยนครราชสีมา ดังนั้น ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัยนครราชสีมาจึงต้องเร่งให้ข้อมูลและความคืบหน้าของการดำเนินการเปิดหลักสูตร เนื่องจากหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรใหม่

2. ความจำเป็นและความสำคัญของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเห็นความสำคัญเรื่องการศึกษาต่อระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น โดยเฉพาะการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก ส่งผลให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน อีกทั้งยังส่งผลต่อความมีเกียรติและชื่อเสียงในสังคม สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ทศนีย์ ชาติไทย (2555) ที่ศึกษาแรงจูงใจและความต้องการในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ที่พบว่า แรงจูงใจและความต้องการด้านส่วนตัว การได้รับวุฒิเพิ่มขึ้นหรือสูงขึ้นเป็นแรงจูงใจและความต้องการส่วนตัวของนักศึกษามากที่สุด รองลงมาคือความเป็นอาชีพที่มีเกียรติ และได้รับการยกย่องในสังคม รองลงมาคือความเป็นไปได้ในการเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาเอก

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของวิทยาลัยนครราชสีมา อาจเป็น เพราะวิทยาลัยนครราชสีมา มีความพร้อมด้านคณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ทรัพยากรสิ่งสนับสนุน ตลอดจนเป็นความต้องการของศิษย์เก่าที่ต้องการศึกษาต่อในสถาบันเดิม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาเอกอยู่ในร้อยละที่ค่อนข้างสูง ผู้ให้ข้อมูล มีความสนใจสมัครเข้าเรียนภายใน 1 ปีไม่เกิน 2 ปี รองลงมาคือ สมัครเรียนทันทีที่เปิดสอนในปี การศึกษา 2560 ดังนั้นสถาบันควรนำสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยไปวางแผนสร้างและพัฒนาหลักสูตร ให้ทันกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

2. ปัจจัยที่จะเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอกของวิทยาลัยนครราชสีมา คือ ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร รองลงมาคือความรู้พื้นฐานด้านสถิติและการวิจัย ดังนั้นสถาบันควรมีการ บริหารจัดการงบประมาณรายจ่ายตลอดจนหลักสูตรให้มีความเป็นไปได้ที่ผู้สนใจสามารถเข้าศึกษา ต่อไป นอกจากนี้ต้องเตรียมการให้ความรู้พื้นฐานและการวิจัยแก่นักศึกษาใหม่ เพื่อพัฒนาศักยภาพ และทักษะการวิจัยเพิ่มมากขึ้น

3. ความต้องการได้รับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนเป็นพิเศษเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือก เรียนในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของวิทยาลัยนครราชสีมาคือ ทุนการศึกษา ดังนั้น สถาบันควรนำข้อมูลประกอบการพิจารณาเพื่อจัดสรรทุนการศึกษาให้แก่ผู้สนใจ บางส่วน เนื่องจากมีผลต่อการสำเร็จการศึกษา

4. ผู้ให้ข้อมูลเห็นความสำคัญเรื่องการศึกษาต่อระดับสูง ดังนั้นเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สถาบัน สามารถนำไปประกอบการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้กว้างขวางขึ้นเพื่อสื่อสารทำความเข้าใจกับกลุ่ม ที่คาดหวังใกล้เคียงและกลุ่มที่คาดหวังอื่น

5. ความเป็นไปได้ในการเปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาเอก หลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของวิทยาลัยนครราชสีมา อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นสถาบันต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านอาจารย์ ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ในการ เปิดดำเนินการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาเอก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการติดตามการนำหลักสูตรไปใช้อย่างต่อเนื่องในรูปแบบของการวิจัยเชิงประเมิน หลักสูตร เพื่อให้เกิดผลในการพัฒนา และในเชิงคุณภาพเพื่อนำข้อมูลของผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียมาพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป

2. ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มที่คาดหวังเพิ่มเติมจากกลุ่มเดิม เนื่องจากปัจจุบันสาขาวิชาการบริหารการศึกษา เป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการขอรับใบประกอบวิชาชีพ เนื่องจากการจัดการศึกษาในปัจจุบันต้องการผู้บริหารมืออาชีพในการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาของประเทศ

บรรณานุกรม

- คุณอนันท์ นิรมล, ชัชวาล ชุมรักษา และ ชรรค์ชัย แซ่แต้. (2560). ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาเอก สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, วารสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ. 6(1) :164-193.
- ทัศนีย์ ชาติไทย.(2555). รายงานการวิจัยเรื่อง แรงจูงใจและความต้องการในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. นนทบุรี: สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- ธนาชัยวัฒน์ เดชาสินธุ์เจริญ. (2553). ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- บุญส่ง ไข่เกษ, และ เลขา สมยีน. (2552). การศึกษาความต้องการศึกษาต่อในระดับ ปริญญาโท และปริญญาเอก สาขาวิทยาศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อมและ อาชีวอนามัยและความปลอดภัยของบุคลากรทาง วิทยาศาสตร์สุขภาพ. นครราชสีมา: สาขาสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา.
- ศรุดา ชัยสุวรรณ. (2559). การปรับตัวสู่ความเป็นเลิศเมื่อเกิดภาวะถดถอยของอุดมศึกษาเอกชนไทย, รายงานสืบเนื่องในการประชุมวิชาการระดับชาติ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ประจำปี 2559 มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ.2559. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- สุมิตร สุวรรณ และ จันทิมา จำนงค์นารถ. (2554). ความต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในพื้นที่ภาคตะวันตก. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). **แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)**. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.

Partnership for 21st Century Skills. (2006). **Framework for 21st century learning**. [Online]. Available form: <http://www.p21.org/documents/ProfDev.pdf> (accessed August 12, 2018)